

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa joulupäivästä 25.12. ja päättyy 2. sunnuntaihin ennen paastonaikaa 24.2.

Sana tuli lihaksi

JOH. 1:1–14

JOULUPÄIVÄ 25.12.

Nykyisin Suomessa useimpien joulukirkko on jouluaaton jumalanpalvelus. Silloin kirkoissa ja kappeleissa on ilahduttavan paljon väkeä. Joulupäivänä varhain aamulla ja vähän myöhemmin aamupäivällä jumalanpalveluksessa osallistujia on vähemmän, kuitenkin yleensä enemmän kuin tavallisena sunnuntaina ja mukana on heitäkin, jotka ovat harvoin kirkossa. Pitäisikö joulupäivänä puhua juuri heille? Joulupäivän evankeliumi – tai suuri osa siitä – on hymni, jota kristityt luultavasti lauloivat jumalanpalveluksissaan Vähäsä-Aasiassa melkein kaksi tuhatta vuotta sitten. Voiko hymni puhutella nyt häntä, joka ei ole niin perillä kristinuskon perusasioistakaan? Voiko hän ymmärtää, mitä siinä sanotaan? Mitä laulusta kannattaisi sanoa ja erityisesti nostaa esille, kun pyrkii puhuttelemaan häntä, joka on jumalanpalveluksessa vain jouluna ja jonka toivoisi olevan kirkossa muulloinkin?

Aina on tapahtunut muutoksia. Nyt niitä tapahtuu paljon ja nopeasti – ja vauhti ehkä vain kiihtyy. Joillekin tämä on myönteinen asia, toisia alituiset muutokset ahdistavat. Ehkä jokainen ihminen kaipaa myös sitä, mikä pysyy, mihin tarttua ja minkä varaan rakentaa elämää. Johanneksen evankeliumin alun hymnissä mennään alkuun – jopa sinne, mitä oli ennen kuin oli tämä maailma. Jo siellä oli Sana. Sana oli mukana, kun maailma luotiin, ja kaikki luotiin Sanan voimalla. Tämä Sana on edelleen. Sana on ollut ja pysynyt halki vuosituhansien tai miljardien. Tällä Sanalla hymni tarkoittaa Jeesusta.

Joulu on meillä vuoden pimeimpänä aikana. Ehkä juuri silloin moni kokee pimeyttä myös muuten. Tuntuu tarkoituksettomalta, pelottaa, mieli voi olla maassa. Hymnissä puhutaan valosta, joka loistaa

pimeydessä ja jota pimeys ei saa valtaansa. Ei ole vain pimeyttä eikä pimeys ole viimeinen sana. On valo silloinkin, kun pimeys on syvä. Kaikki ei ole siinä, miltä nyt näyttää ja tuntuu. Valo voittaa lopulta. Johanneksen lainaama hymni tarkoittaa valolla Jeesusta.

Pimeys tarkoittaa myös, ettemme voi nähdä Jumalaa. Hän on kuin pimeässä, jonne silmämme eivät näe. Uskon, että on – voi olla paljonkin – niitä, jotka miettivät, millainen Jumala on, mitä hän ajattelee minusta ja mitä hän odottaa minulta. Eikä se vastaus tyydytä, ettei näistä voi tietää – on vain käsityksiä ja mielipiteitä, jotka kaikki ovat yhtä vääriä. Voi tietää, koska on valo, joka loistaa pimeydessä. Ja koska Sana tuli lihaksi. Sana tarkoittaa – niin hymnissä sanotaan – Jumalaa ja lihaksi tuleminen ihmiseksi tulemista. Jumala tuli ihmiseksi – meille näkyväksi ja ymmärrettäväksi. Voi tuntea hänet, koska hän näytti meille, millainen hän on. Jeesusta kutsutaan Sanaksi ja sana viittaa viestiin ja puhumiseen. Hän on Jumalan viesti meille. Hänessä Jumala puhuu ja ilmoittaa itsensä, ja niin valaisee sen pimeyden, joka kätkee Jumalan. Juuri tästä joulu muistuttaa.

Hymnissä ei selitetä, miten Jumalan ihmiseksi tuleminen tapahtui – kerrotaan vain sen tapahtuneen. Ei tarvitse yrittää selittää, mitä emme osaa. Ihmettelemme ja kumarrumme meille käsittämättömän ihmeen edessä. Hymni ei tarkoita, että Sana ja Jumala ovat identtiset ja täysin sama asia. Mutta sitä kyllä, että Sana – Jeesus – on jumalallinen, edustaa Jumalaa ja kertoo, millainen Jumala on.

Joskus sanotaan, että olen vain lihaa ja verta – olen vain heikko ihminen. Jumalan lihaksi tuleminen tarkoittaa myös, että hän tuli heikoksi ihmiseksi. Tämä on meille hyvä uutinen. Jumala ei ole kaukana ja korkealla. Hän ei ole niin suuri ja voimakas, että meistä ei ole yhteyteen hä-

nen kanssaan. Hän tulee lähelle meitä ja on kuten me, vaikka onkin suuri ja kaikkivaltias. Voimme olla hänen omiaan ja hän ymmärtää meitä. Lihaksi tuleminen ei tarkoita, että Jumalasta tuli syntinen kuten me. Hän oli ja on pelkästään hyvä. Tämäkin on hyvä uutinen: jättäytyessämme hänen käsiinsä emme ole pahan ja julman käsissä vaan hänen, joka on hyvä ja rakastaa. Hymnissä Jeesuksen sanotaan olleen täynnä armoa ja totuutta. Armo tarkoittaa armollisuutta, armahtavaisuutta ja rakkautta, totuus totuudellisuutta, uskollisuutta ja luotettavuutta. Nämä kertovat, millainen Jumala on.

Jumala tuli silloin Sanassaan ihmisen luo. Nytkin hän tulee sanassaan luoksemme. Raamattu on hänen sanansa ja Raamatun ydin on evankeliumi, hyvä sanoma, Jeesuksesta. Siinä Jumala on, koskettaa ja toimii. Sillä hän opettaa tuntemaan hänet, antaa uskon häneen ja vahvistaa uskoa.

Ensimmäisten kristittyjen hymni puhuu kahdenlaisesta suhtautumisesta ihmiseksi tulleeseen Jumalaan: hän tuli maailmaan, jonka hän oli luonut, ja omiensa luo – hän on luonut jokaisen ihmisen – mutta toiset eivät ottaneet häntä vastaan, toiset ottivat. Nytkin on nämä kaksi tapaa suhtautua häneen. Hänen vastaanottamisessa on kuitenkin kyse suuremmasta kuin siitä, että ihminen valitsee näin ja päätyy tähän ratkaisuun. Jumala avaa ihmisen sydämen, saa vastaanottamaan ja antaa uskon. He, jotka ovat hänet vastaan, ovat syntyneet Jumalasta. Hyvä että kyse on näin suuresta asiasta.

Joskus ihminen miettii ja kipuilee, onko hänellä uskoa tarpeeksi. Tuntuuko siltä? Ja aika usein tuntuu, ettei ole, ja uskon pitäisi olla toisenlaista ja parempaa. Joulupäivänä luettavassa hymnissä puhutaan hyvin vähän meidän uskostamme mutta paljon Jeesuksesta. Hän onkin paljon tärkeämpi kuin meidän uskomme. Pal-

jon tärkeämpää on uskon kohde ja sisältö. Kohde ja sisältö on hän, joka tuli tähän maailmaan, toi pelastuksen, kuoli, sovitti ihmisten synnit ja nousi kuolleista. Häneen saa luottaa heikkollakin uskolla. ●

Jari Rankinen

Suomen teologinen instituutti,
pääsihteeri

Kristuksen todistajat

MATT. 10:16–22

TAPANINPÄIVÄ 2. JOULUPÄIVÄ 26.12.

Kristittyjen kohtaama vaino ja halveksunta kertoo tässä maailmanajassa vallitsevasta syvästä kahtiajaosta. Toisaalta Jumalan pelastussanoma synnyttää iloa ja riemua sen vastaanottavissa, toisaalta sanoma rististä on loukkaus evankeliumin hylkääville. Maailman paras uutinen syntien sovituksesta ja iankaikkisesta elämästä synnyttää myös vastustusta. Kristittyjä vainotaan, sillä he tunnustautuvat Jeesuksen seuraajiksi. Tämä ajatus Jeesuksen seuraajien kohtaamasta vastustuksesta käy ilmi jo Herramme omasta opetuksesta: »Muistakaa, mitä teille sanoin: ei palvelija ole herraansa suurempi. Jos minua on vainottu, vainotaan teitäkin. Jos minun sanaani on kuultu, kuullaan myös teidän sanaanne. (Joh. 15:20) Tämä Jeesuksen puhe sisältää paitsi muistutuksen vainoista, mutta myös lupauksen siitä, että Jeesuksen palvelijoiden julistamaa elämän sanaa myös kuullaan. Evankeliumi leviää kaikkeen maailmaan, kaikkien kansojen ja kielten keskelle vainosta huolimatta. Voitonanoma synnin, kuoleman ja Perkeleen voittaneesta Jeesuksesta Kristuksesta leviää. Ihminen saa uskoa syntinsä anteeksi Jeesuksen sovituskouleman tähden. Synnit ovat poissa, yksin armosta, yksin Kristuksen tähden.

Kristityt ovat tällä hetkellä maailman suurin vainottu uskonnollinen ihmisryhmä. 215 miljoonaa kristittyä elää tällä het-

kellä vakavan vainon alla. Vuonna 2017 yli 1200 kristittyä kuoli uskonsa tähden. Rohkeita todistajia löytyy edelleen maailmanlaajuisen kirkon keskuudessa. Vainottujen kristittyjen elämässä Jeesuksen puhe ”lampaiden lähettämisestä susien keskel-le” on monille kristityille arkipäivää. Yksi esimerkki tästä on Pohjois-Korea. Siellä ensisijainen vainoaja on valtio. Koko maa koululaitosta myöten on omistautunut Kimien perheen palvonnan ympärille. Kristityt nähdään kansakunnalle vihamielisinä toimijoina, joista on päästävää eroon. Käytännössä koko yhteiskunta on kristittyjä vastaan Pohjois-Koreassa. Naapurit ja jopa perheenjäsenet tarkkailevat lähipiiriään ja raportoivat kaikesta epäilyttävästä viranomaisille. Erityisesti lapset, jotka saattavat uskoa propagandaan vahvasti, saattavat raportoida vanhemmistaan. Tämän vuoksi monet vanhemmat eivät uskalla puhua lapsilleen kristillisestä uskostaan. ”Veli antaa veljensä surmattavaksi, isä lapsensa, ja lapset nousevat vanhempiaan vastaan ja tuottavat heille kuoleman.” (j. 21).

Kristitty, joka elää vihamielisessä ympäristössä, joutuu toimimaan ovelasti. Susilauman hyökätessä selviytyminen edellyttää viisautta. ”Olkaa siis viisaita kuin käärmeet ja viattomia kuin kyyhkyset.” (j. 16). Millaista on käärmeen viisaus? Puhe käärmeen viisaudesta on viittaus paratiisiin ja syntiinlankeemuskertomukseen. Taistelussa paha vastaan tulee olla viisaampi kuin Paha itse. Kristityn tulee toimia viekkaasti, mutta säilyttää puhtautensa ja viattomuutensa. Miten tämä voisi toteutua? Eräs esimerkki tästä on profeetta Naatan. Hän toimi sekä ovelasti, että viattomasti langennutta kuningasta kohtaan. Profeetta kertoi kertomuksen köyhän miehen ainoasta karitsasta ja houkutteli ovelasti kuninkaan myöntämään Jumalan tuomion oikeaksi. Toinen esimerkki on apostoli Paavali, joka joutui

toimimaan juutalaisten ja pakanoiden sekä väärin apostolien ja valheveljien ahdistuksessa jatkuvasti (**Jukka Thurén**). Oveluus on tarpeen. Tätä vainotut kristityt joutuvat soveltamaan elämäänsä päivittäin. Esimerkiksi maassa, jossa kokoontumisvapautta tai tiloja ei ole, kristittyjen yhteinen kokoontuminen voi toteutua vaikkapa pakettiautossa, suurkaupungin pahimman ruuhkan keskellä. Kellareissa ja salaisissa kokoontumispaikoissa kokoontuvat kristityt ovat oppineet oveliksi toimissaan. Viisaus on heille elinehto, sillä sudet kiertelevät ympärillä.

”Kaikki tulevat vihaamaan teitä minun nimeni tähden, mutta se, joka kestää loppuun asti, pelastuu.” (j. 22) Kristityjä kohtaava vaino ahdistaa myös niitä Jeesuksen omia, jotka eivät itse ole parhaillaan aktiivisen vakavan vainon kohteena. Vainojen ankaruus ja suorastaan perkeleelliset mittasuhteet saava pahuden ilmeneminen aiheuttaa ahdistusta. Tämä ahdistus on kutsuhuuto myös toimintaan. Kristuksen kirkko on taisteleva kirkko. Meillä on mahdollisuuksia auttaa, tukea ja rukoilla vainottujen kristittyjen sisariemme ja veljiemme puolesta. Siihen tämän sunnuntain tekstit myös meitä kutsuvat.

Lopuksi vielä lyhyt maininta ensimmäisestä marttyyristä Stefanoksesta. Apostolien teoissa kuvataan rohkean uskon tunnustajan viimeisiä hetkiä. Kuolemansa kynnyksellä, hän saa nähdä rohkaisevan viestin Jeesukselta. ”Mutta Pyhää Henkeä täynnä Stefanos nosti katseensa taivasta kohti ja näki Jumalan kirkkauden ja Jeesuksen, joka seisoi Jumalan oikealla puolella.” (Ap.t. 7:55) **Erkki Ranta** kirjoittaa: ”On sykähdyttävää nähdä, millä kunnioituksella taivaaseen korotettu Kristus suhtautuu todistajaansa, joka ei häpeä hänen nimeään vastustajienkaan edessä ja on valmis todistamaan myös hengellään. Stefanoksen tavoin kaikilla kristityillä on

kaksi puolustajaa, maan päällä Pyhä Henki, taivaassa Jeesus Kristus. Sen, joka tunnustaa Jeesuksen ihmisten edessä, hän tunnustaa Isän edessä (Luuk. 12:8). Stefanoksen viimeinen pöytäpalvelus tapahtui todella tomun kautta. Tomuun vaipuneenakin hän vielä hoiti ”virkaansa” esirukouksena jopa vihamiestensä puolesta.” Vainot eivät voi evankeliumia pysäyttää. ●

Taito Heikkilä

Jeesus pakolaisena

MATT. 2:13–21

4. JOULUPÄIVÄ,

VIATTOMIEN LASTEN PÄIVÄ 28.12.

Toisen ja neljännen joulupäivän sanoma särkee joulun idylliä, sikäli kuin siihenkään idylliä todellisuudessa liittyy. Joka tapauksessa sanoma lapsen syntymisestä – silloin ja nyt – on aina myönteisellä tavalla koskettava asia. Heti varsinaisen joulupäivän jälkeen meitä palautetaan tämän maailman todellisuuteen. Kuolema ja kuoleman uhka ovat kuitenkin aina lähellä.

Jeesus, Jumalan Poika, tuli tuomaan maailmalle elämän. Voisi odottaa, että Hänet ja Hänen lahjansa olisi otettu vastaan iloiten, mutta näemmekin jo ensi hetkiltä alkaen vihan leimuavan Jeesusta itseään, Hänen sanomaansa ja Hänen seuraajiaan vastaan. Vain Matteuksen tallettamassa jaksossa, joka kertoo pian Jeesuksen syntymän jälkeen tapahtuneesta pakomat-kasta, piirtyy ristiriitainen kuva. Näemme rohkaisevan kuvan Jumalan ihmeellisestä varjeluksesta, mutta myös varjeluksen puuttumisesta. Pääosassa tietenkin on se, miten Jumala jopa yliluonnollisella tavalla kykeni, ja kykenee edelleen, varjelemaan vaaroilta silloin, kun Hän haluaa näin toimia. Hän voi lähettää enkelinsä tuomaan viestin, jonka perusteella vaarassa oleva voi paeta. Mutta samalla näemme sen, että Hän voi antaa toisten joutua

vaaraan ilman varoitusta ja pakomahdollisuutta. Nimensä mukaan Viattomien lasten päivä kertoo kuinka onnettomuudet ja kärsimys eivät osu vain niihin, jotka ovat sen tavalla tai toisella ansainneet. Samaa osoittavat Jeesuksen opetukset, joiden mukaan sokeana syntynyt eivätkä hänen vanhempansa olleet tehneet syntiä, josta sokeus olisi aiheutunut, tai kaa-tuvan Siloan tornin alle jääneet ja Pilatuk-sen murhaukset temppeleissä uhraavat ihmiset eivät olleet sen syntisempiä, kuin kukaan muukaan ihminen. Elämä näyttää valitsevan sokeasti samalla, kun erityinen varjelus voi olla todellisuutta, kun Jumala näkee sen erityisestä syystä tarpeelliseksi. Jeesuksella oli tehtävä, joka ei olisi toteutunut, jos Herodes olisi onnistunut ai-keissaan.

Tämä herättää väistämättä vakavan kysymyksen: Onko Jumala välinpitämätön ihmisen kärsimykselle? Vai eikö Hän ole-kaan kaikkivaltias? Tämä teodikean on-gelmaksi nimettyyn kysymykseen ei löydy logiikan vaatimuksia tyydyttävää vasta-usta.

Jos ihminen luopuu kummasta tahansa Jumalan olemukseen kuuluvasta ominai-suudesta, hän menettää samalla Jumalan. Mikä Jumala on sellainen, joka ei kykene tekemään sitä, mitä haluaa? Tai mikä Ju-mala on sellainen, joka ei rakasta? Usko riippuu kiinni molemmissa, vaikka elämä ja koettavat tosiasiat, aistimme ja jär-kemme näyttäisivät sotivan niitä vastaan. Voimme saada lohdutusta kärsimyksen alla siitä, että olemme Jumalan käsissä ja Hän on lähellä meitä silloinkin, kun meitä kohtaa kestäättömiä ja käsittämättömiä vastoinkäymisiä.

Välttämätöntä on myös katsoa asioi-ta iankaikkisuuden näkökulmasta. Katso-minen vain tähän hetkeen johtaa meidät usein epätoivoon, mutta jos mielemme täyttää luottamus iankaikkisesta elämästä, voimme säilyttää uskomme rakasta-

vaan Jumalaan ja kaiken kääntymiseen hyväksi. Siksi toivo on keskeinen puoli Jumalan yhteydessä elämistä.

Mihin Jumala velvoittaa meitä päivän tekstissä? Esimerkin siitä antavat egyptiläiset.

He eivät toimineet niin kuin monet suomalaiset, eurooppalaiset, yhdysvaltalaiset haluaisivat meillä rikkaissa länsimaissa toimittavan. He eivät spekuloineet mitä ongelmia pakolaiset maahanmuuttajat tuovat mukanaan. Ehkä eivät sitäkään, ovatko he todellisia pakolaisia vai vain paremman elintason perässä maahan pyrkiviä. He antoivat Marian, Joosefin ja Jeesus-lapsen tulla. He pelastivat maailman ottamalla perheen vastaan, vaikka heistä ei ollut mitään hyötyä. Meillä asenteet kovenevat, äärinationalismi valtaa alaa ja rajoja vaaditaan suljettaviksi. Egyptiläisten esikuva antaa meille vahvan eettisen veloitteen seurattavaksi. ●

Arno Toivanen
emerituskirjuri, Iisalmi

Köyhillä on mistä kiittää

LUUK. 2:33–40

1. SUNNUNTAI JOULUSTA 30.12.

Vuoden 2018 viimeisen sunnuntain, 1. joulun jälkeisen sunnuntain evankeliumissa kohtaamme temppelissä ikääntyneen miehen ja naisen. Heillä ja heissä riittää ihmeteltävää. Silmät avataan näkemään pienessä suurta: Jumalan suurin lahja pienessä lapsessa. Kovin on vaatimaton pakkaus. Nuori aviopari tulee pikkuvauvansa kanssa temppeliin toteuttaakseen Jumalan isille asettamat säädökset. Nämä ovat köyhiä, uhrieläinkin minimitasoa. Syrjäläisiä, maalaisia, joiden kielimurre viittaa ”pohjalaisiin”, pakanamaiden rajoille. Eivät he pääse pätemään hengellisen establismentin eikä temppeliin koontuneiden silmissä. Eivät omissakaan silmissään. Monet läsnäolijat varmaan

kuitenkin joutuvat ihmettelemään, vain köyhät pääsevät kiittämään.

Niin kuin Simeon ja Hanna Jumalan ihmiset taitavat olla. Hengessä ja hengessään köyhiä. Näitä Jeesus onnittelee autuaiksi vuorisaarnansa johdanto ja otikkolauseessa: ”Autuaita ovat hengellisesti/hengessään köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta.” (Matt. 5:3) Ilmauksessa voi nähdä avautuvan mielenmaiseman itsensä, ihmisten ja Jumalan edessä. Samoin aivan konkreettisen taloudellisen puutteen. Matteuksen ei tarvinnut hengellistä Luukkaan kenttäsaarnaa (Luuk. 6:20), vaan köyhyyden eri ulottuvuudet elivät rinnakkain ja päällekkäin. Jeesuksen ajan juutalaisuudessa hengessään/hengellisesti köyhä ja puutteenalainen ilmensivät yhtä ja samaa (**Broer**). Köyhillä ja sorretuilla ei ollut muuta voimavaraa ja näköalaa elämässään kuin luottamus ja toivo Jumalaan. Köyhyys vietti täydelliseen riippuvuuteen Jumalasta, ja varsinkin Jumalan köyhiä ajateltiin Hänen erityisen huolenpitonsa kohteena. (Psalmit 9:19; 40:17; Jes. 57:15; Jaak. 2:5). Lopunajallisen toivon ilmauksissa erityisesti köyhät piirtyvät näkyviin. Jeesus viittaa Matt. 11:5 Jesajan profetiaan ”Herran, Herran Henki on minun päälläni, sillä hän on voidellut minut julistamaan ilosanomaa nöyrylle (köyhille), lähettänyt minut sitomaan särjettyjä sydämiä, julistamaan vangituille vapautusta ja kahlituille kirvoitusta” (Jes. 61:1 KR38). Hannassa ja Simeonissa tulevat lihaksi Jeesuksen autuaaksijulistusten ”pyhät paradoksit” (**F. Hauck**), kun heille Jumalan valtakunnan täyttymys toteutuu konkreettisesti Jeesus lapsen kautta jo nykyisyydessä ja täydellisyys Hänen kauttaan tulevassa: ”Minun silmäni ovat nähneet sinun autuutesi” – ”on ilmestyvä pakanoille, ja kirkkaudeksi kansallesi Israelille.” (Luuk. 2:30; 32. KR38)

Jumalan köyhien uskon ja hengellisyyden nimi on Jeesus. He eivät näe itsessään

perustetta Hänen rakkaudelleen, lupauksilleen, syntien anteeksiantamukselle ja taivaaseen pääsemiselle. He eivät voi vedota mihinkään itsessään olevaan Jumalan edessä. Sellaiselle ihmiselle armo, anteeksisaaminen on käsittämätön ihme, koska oman synnin tunteminen ja kipu siitä ovat todellista arkea. Oma raadollisuus on usein tuntuvin todellisuus, siksi sietää odottaa. **Jonas Laguksella** oli sellaiselle kristitylle motto: ”Kerjuusauva elättää”. Se on sisällöltään sama, millä Simeonia luonnehditaan Raamatussa: ”Hän odotti Israelin lohduitusta.” Sama Jumalan köyhän määre sopii hyvin myös ”hyvin vanhaan” naisprofeetta Hannaan, josta todetaan: ”Hän ylisti Jumalaa ja puhui lapsesta kaikille, jotka odottivat Jerusalemin lunastusta.” Odottajia hänkin. Köyhissä on tilausta Vapahtajalle.

Hengellisesti köyhä ei erehdy omasta raadollisuudestaan. Mutta Jumalan Henki opastaa juuri jumalattomana vanhurskautumaan. Siihen, että kristitty on samalla kertaa vanhurskas ja syntinen (”simul iustus et peccator”). Samanaikaisesti itessään täysin kelvoton syntinen, mutta Jeesuksen tähden ja Hänessä Jumalalle kelpaava. Se kristitty, joka löytää tämän vanhurskauttamisen helmen, löytää rauhan. Hänen ei tarvitse juoksennella sinne ja tänne erilaisten ilmiöiden perässä. Harhaillen tämän päivän uskontomarkkinoilla ja -valintamyymälöissä tai hukkuen somepauhuihin. Hän osuu paikalle, Kristuksen luo. Taivaallinen navigointi pelaa. Johdetaan totuuden etsijä sinne, missä on Vapahtajamme asettama kohtaustapaikka: Missä ”evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan.” (Augustana VII)

Niin ”köyhille julistetaan evankeliumia.” (Matt. 11:5) Hengessä köyhien perikuvat Hanna ja Simeon löytävät oman aikansa valtavan uskonhuoltolaitoksen kuohunnassa erehtymättömällä Pyhän

Hengen ohjauksella pienen Jeesus-lapsen. Kun ajattelee, miten valtava rakennelma Jerusalemin temppeli kaikkine esipihoineen oli Jeesuksen aikaan ja millaiset uskonnon markkinat siellä vallitsivat, tahtunut oli todellinen ihme. Ei ollut vain yksi poikalapsi ja perhe paikalla. Mutta Jumalan Henki oli luonut heissä ensin odotuksen, tilaa ja tilauksen Jeesukselle. He ovat eläneet tätä kohtaamista varten itsensä, ympärillä olevien, mutta myös miljoonien muidenkin vuoksi, jotta saisivat todistaa ylistysvirsilään. Laulaa ne meillekin. Kuuletko sen? ●

Pekka Heiskanen
rovasti, Lieksa

Jeesuksen nimessä

4. MOOS. 6:22–27

UUDENVUODENPÄIVÄ 1.1.

Herra sanoi Moosekselle: ”Sano Aaronille ja hänen pojilleen: Kun siunaatte Israelin, lausukaa sille näin: -- Herra siunatkoon sinua ja varjeltsoon sinua, Herra kirkastakoon sinulle kasvonsa ja olkoon sinulle armollinen. Herra kääntäkään kasvonsa sinun puoleesi ja antakoon sinulle rauhan.” Kun he näin siunaavat Israelin minun nimeeni, minä annan sille siunaukseni.” Kun Herran siunauksessa toivotaan hyvää toiselle, pyydetään kasvoista kasvoihin Jumalan kohtaamista: että näkisimme ne selkeästi (”kirkastakoon”), että ne katselisivat meitä (”kääntäkään”) armossa – ei vihassa, rauhan – ei sodan aikein. Juuri kasvoista tunnemme ja tunnistamme toisen parhaiten, hänen mielialansa, suhtautumisensa itseeni ja muihin. Ennen kaikkea: kohtaaminen kahden persoonan välillä on ”kasvoista kasvoihin”. Psykologit sanovat, että kasvaakseen omaksi persoonakseen vastasyntynyt lapsi tarvitsee vanhempiensa kasvojen läsnäolon. Erityisesti turvan kokeminen (”varjeltsoon sinua”) on välttämätöntä. Tätä

”tarvetta kasvoihin” kertoo dialogi Mooseksen ja Jumalan välillä: Herra sanoo Moosekselle: ”Pitäisikö minun kasvojeni käymän sinun kanssasi ja minun viemän sinut lepoon?” Mooses vastaa: ”Elleivät sinun kasvosi käy meidän kanssamme, niin älä johdata meitä täältä pois. Sillä mistä muutoin tiedetään, että minä olen saanut armon sinun silmiesi edessä, minä ja sinun kansasi, ellei siitä, että sinä käyt meidän kanssamme?” (2. Moos. 33:1–16 vanha käännös sanoo kirjaimellisemmin).

Kuitenkin syntiin langennut ihminen pakenee Jumalan kasvoja. ”Ja mies vai moineen lymysi Herran Jumalan kasvojen edestä paratiisiin puiden sekaan.” (1. Moos. 3:8, KR38) Yhä enemmän näen vanhoja palveluluukkuja, joiden eteen ruuvattu levy puhuu karua kieltään: ”Enää ei tätä kautta ole ketään tavattavissa”. Nopeudesta ja helppoudesta huolimatta automaattilaite ei hymyile, eikä kysele mitä kuuluu. Ihmisen ja Jumalan välillä on este. Ihminen rakentaa epäjumalia siitäkin syystä, että sitä on helpompi katsella kuin elävää Jumalaa. Epäjumaliensa kautta ihminen pakenee aitoa kohtaamista kahden persoonan välillä. Kaikesta huolimatta Jumala ”on tavattavissa”.

Ilmestysmaja rakennettiin Israelin erämaavaelluksella paikaksi, jonka kautta Jumala puhuisi kansalleen. ”...minä ilmestyn sinulle ja puhun sinulle armoistuimelta, niiden kahden kerubin välistä, jotka ovat lain arkin päällä, kaiken sen, minkä minä sinun kauttasi israelilaisille säädän”(2. Moos. 25:22).

Herra itse antoi kohtaamisen ja kansakäymisen välineet. Hän opastaisi ja toisi silminnähtävän ja käsinkosketeltavan läsnäolon ja turvan koko erämaavaelluksen ajan. Uhrin ja väliverho kertoivat myös siitä, että ihminen ei kestä suoraan Jumalan pyhyyden edessä. Tarvitaan sijaiskärsijä, tarvitaan välimies. Profeetta Jesaja kertoo, kuinka Israelin kansan mat-

kalla Jumala itse on ollut kaikessa myötätunnossaan läsnä, lisäten profeetalliset sanat: ”Ja Hänen kasvojensa enkeli vapahati heidät” (Jes. 63:9) Sanonta ”kasvojen enkeli” selitetään rabbin teksteissä yhtenä Messiaan nimityksenä. Kasvojen enkeli tarkoittaa välimiestä, sanoman tuojaa, joka on välittävä Jumalan kasvot ihmiselle. Kun opetuslapsilta kysytään kenen nimeen he toimivat, he vastaavat tarkasti kuvaten ja etu ja sukunimellä: ”Jeesus Nasaretilainen” jatkaen: ”Ei kukaan muu voi pelastaa kuin hän. Mitään muuta nimeä, joka meidät pelastaisi, ei ole ihmisille annettu koko taivaankannen alla”. Jeesus sanoo: ”Joka on nähnyt minut, on nähnyt Isän.” (Joh. 14:9)

Hänen omillaan on kansakäymisen välineet Kristuksen nimessä, Hänen temppelinsä, jossa ei ole samoja rajoitteita, kuin se joka aikansa toimi kuvana tulevasta temppelistä. ”Veljet, meillä on siis täysi oikeus astua sisälle kaikkeinpyhimpään, koska Jeesus on uhrannut verensä ja näin avannut meille uuden, elämään vievän tien, joka kulkee väliverhon -- hänen ruumiinsa – kautta” (Hepr.10:19,20). ”Vai ettekö tiedä, että teidän ruumiinne on Pyhän Hengen temppeli, joka Henki teissä on ja jonka te olette saaneet Jumalalta, ja ettette ole itsenne omat?” (1. Kor. 6:19) Emme voi tulla Jumalan kasvojen eteen, ellei Kristus ole meidän kanssamme. Isän kasvot kirkastuvat meille Kristus-valossa, uskon kautta. Kristuksen nimessä Isän kasvot ovat käännetty meihin päin. Niin kuin pieni lapsi tarvitsee vanhemman hyväksyvät kasvot oman identiteettinsä kehittymistä varten, niin myös Jumalan kasvojen läsnäolon kautta ihminen voi kasvaa todelliseksi, vapaaksi persoonaksi, sellaiseksi kun Jumala on hänet luonut. Tätä kasvua kohden Kristuksen kaltaisuutta kristitty tekee koko elämänsä. Hänen nimessään on kätkeytynä kaikki siunaus ja varjelus, sillä Hänen veressään meillä

on turva ja suoja maailman pahuutta vastaan.

Tässä ajassamme tarvitsemme kipeästi aitoa kohtaamista ja kanssakäymistä. Tarvitsemme uskovina jatkuvaa yhteyttä Herraamme. Tätä erityisyhteyttä jokainen saa rukouksessa, Sanan lukemisen kautta ja sakramenteissa seurakuntayhteydessä. Kristuksessa saamme nähdä Jumalan kasvot:

pyhät - mutta varjelevat / kirkkautta ja kunniaa loistavat - mutta armahtavaiset, / käännetty meihin päin, / ja täynnä rauhaa meitä kohtaan. ●

Mika Pouke

Aluejohtaja, pastori,
Suomen Raamattuopisto

Jumalan suuri suunnitelma

EF. 3:2–9

LOPPIAINEN 6.1.

Efesolaiskirjeen 3. luvussa Paavali puhuu Jumalan suuresta suunnitelmasta. Hän kirjoittaa, että kaikilla kansoilla on oikeus samaan perintöön kuin juutalaisilla. Kaikki maailman ihmiset voivat uskoa Jeeskukseen, he voivat vastaanottaa evankeliumin ja heistä voi tulla Kristus-ruumiin jäseniä. Heitä koskevat samat lupaukset kuin juutalaisia.

Jumala kutsui juutalaiset omaksi kansakseen Aabrahamin välityksellä. (1. Moos. 12:1–2) Jumala kutsui Aabrahamin lähtemään omasta synnyinmaastaan ja käski hänen muuttaa Kanaanin maahan. Myöhemmin Jumala ilmoitti, että hänen kauttaan kaikki kansat tulevat siunatuiksi. (1. Moos. 22:18) Jumalan lupaus siemenestä tarkoittaa itse asiassa Kristusta. Apostoli Paavali kirjoittaa: ”Nyt on lupaukset annettu Abrahamille ja hänen jälkeläiselleen. -- Tässä kohdassa ei sanota ”jälkeläisille”, mikä tarkoittaisi monia, vaan siinä puhutaan yhdestä: ”sinun jälkeläisesi”, ja tämä on Kristus.” (Gal. 3:16)

JUUTALAISET JA JUMALAN LUPAUS

Vaikka Jumala sanoi Aabrahamille, että hänelle annettu siunaus koskee koko maailmaa, on juutalaisuudessa vaikuttanut vahva eksklusiivisuuden opetus, jonka mukaan vain juutalaiset ovat Jumalan omia. Tämän opetuksen mukaan muut kansat ovat toisarvoisia, he ovat Jumalan lupausten ja liittojen ulkopuolella. Juutalaisuudessa on vahva sisäinen itseymmärrys, että vain se on Jumalan valittu kansa. Jo muinaisista ajoista lähtien heidät on valittu elämään liitossa Jumalan kanssa. Juutalaiset on valittu tiettyä tarkoitusta varten ja heillä on erityinen tehtävä: Olla valona kansakunnille ja esimerkkinä muille kansoille liitosta Jumalan kanssa. Paavalin opetus siitä, että juutalaisten ohella myös muihin kansoihin kuuluvilla uskovilla on sama oikeus Jumalan perintöön, ja että Kristuksen kautta he ovat Jumalan ruumiin jäseniä, oli juutalaisille kauhea pahennus. Tämä näkyi selkeästi Jerusalemin temppelirakennuksessa. Tempelin yläpuolella oli varoituskyltti, joka kielsi ei-juutalaisten menemisen pakanoiden esipihasta varsinaiseen temppeliin. Kyltissä luki kreikaksi: ”Yksikään muukalainen ei saa tulla temppeliin aitauksen sisäpuolelle. Joka saadaan tästä kiinni, on itse vastuussa kuolemastaan, joka tästä seuraa.” Ei-juutalaisia varoitettiin näin kuoleman uhalla tulemasta juutalaisten pyhimpään paikkaan. Tämä kielto julisti juutalaisten itseymmärrystä: Vain he olivat yksi ja ainoa Jumalan kansa, joka vain sai lähestyä Jumalaa.

VALLANKUMOUKSELLINEN SANOMA KOKO MAAILMALLE

Paavalin opetus siitä, että kaikki kansat ovat samanarvoisia Jumalan edessä, oli vallankumouksellinen. Tätä voidaan jopa pitää alkukristillisen ajan kopernikaanisenä käänteinä. Ihmisen ei tarvitse tulla juutalaiseksi, jotta hän voi olla Jumalan oma. Vain yksin usko Kristukseen riittää.

”Kristus on meidän rauhamme. Hän on tehnyt nämä kaksi ihmisryhmää yhdeksi ja kuolemallaan hajottanut niitä erottaneen vihollisuuden muurin.” (Ef. 2:14)

Jumala lupasi Aabrahamille, että ”sinun jälkeläistesi saama siunaus tulee siunaukseksi kaikille maailman kansoille” (1. Moos. 22:18). Tästä näemme, että Aabrahamin saama lupaus (evankeliumi) on universaali ja koskee kaikkia maailman kansoja. Lupaus haastaa kristillistä kirkkoa lähetykseen, missioon. Jeesuksen seuraajien tulisi julistaa tätä evankeliumia koko maailmalle. Saatat kysellä, koskeeko Jumalan lupaus minua. Elämässäsi saattaa olla asioita, jotka ovat vieneet sinut kauaksi Jumalasta. Tai mietit, oletko koskaan ollutkaan Jeesuksen oma? Hebrealaiskirjeessä sanotaan: ”Jos te tänä päivänä kuullette hänen äänensä, älkää paaduttako sydäntänne. (Hebr. 3:7–8) Tänään on tuo päivä. Jumala kutsuu yhteyteensä joko ensimmäistä kertaa tai uudelleen.

RAAMATUN SANA JUMALAN ILMOITUKSEN VAKUUTENA

Jakeessa 5. Paavali opettaa, että ”Sitä ei menneiden sukupolvien aikana annettu ihmisten tietoon, mutta nyt Henki on ilmoittanut sen Kristuksen pyhille apostoleille ja profeetoille.” (Ef. 3:5) Pyhän Hengen tehtävä on ilmoittaa Jumalan tahto ja kirkastaa Kristusta. Pyhä Henki tekee tämän sanansa kautta. Pyhä Henki on toiminut apostolien ja profeettojen kautta. Heidän julistuksensa on ollut Pyhän Hengen inspiroimaa ja se on kirjattu Raamattuun. Raamatusta voimme lukea Jumalan tahdon ja Raamattu julistaa Jumalan hyvää sanomaa koko ihmiskuntaa kohtaan. Jumalan Raamatussa kirjoitettuun ilmoitukseen ei tule lisätä mitään. Joskus kuulee yhä tänäänkin puhuttavan, että se ja se ihminen on profeetta tai jopa apostoli. Kuitenkin Raamatun ajan profeettojen ja apostolien toiminta on jo päättynyt. Enää

ei tule uusia apostoleita, eikä profeettoja. Ei ole mitään uutta Jumalan ilmoitusta, jota näin tulisi julistaa. Meidän tulee pysyä Raamatussa, eikä lisätä siihen mitään. ”Jokaiselle, joka kuulee tämän kirjan ennussanat, minä vakuutan: Jos joku panee niihin jotakin lisää, panee Jumala hänen kärsittävikseen ne vitsaukset, joista tässä kirjassa on kerrottu. Jos joku ottaa pois jotakin tämän ennustusten kirjan sanoista, ottaa Jumala pois hänen osallisuutensa elämän puuhun ja pyhään kaupunkiin, joista tässä kirjassa on kerrottu.” (Ilm. 22:18–19) Oikeat profeetat ja apostolit kirkastivat Jumalan tahtoa ja Kristusta. Tänä päivänä on monenlaisia julistajia. Oikeat ja väärät opettajat ovat sekoittuneet keskenään. Oikea Jumalan sana julistaja on sellainen, jonka kautta loistaa Jeesuksen valo. Oikean julistuksen tehtävä on tuoda ihmisten eteen Jeesus Kristus, joka on todellinen maailman valo. Hän on ainoa tie Isän yhteyteen. ●

Pentti Marttila

Pastori, Lähetysyhdistys Kylväjän koulutuspäällikkö

Kasteen lahja

MATT. 3:13–17

1. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 13.1.

”Autuas vaihtokauppa” on nimitys kristinuskon ydinajatuksista, sovituksesta ja Ristiinnaulitusta: ”Sinä, rakas Herrani Jeesus, olet minun vanhurskauteni, mutta minä sinun syntisi. Sinä olet ottanut omaksesi sen, mikä oli minun, ja antanut minulle sen, mikä on sinun. Sinä olet ottanut omaksesi sen, mitä sinä et ollut ja antanut minulle sen, mitä minä en ollut.” Jeesus julisti ”autuaasta vaihtokaupasta” jo ennen kärsimystään ja kuolemaansa. Hänen oma kasteensa oli kuin julistus, ei puheena, vaan tekona. Kaste ei siinä mielessä ollut Jeesusta varten, että se on syntisille tarkoitettu evankeliumi. He tarvit-

sevat sitä pelastuakseen. Pyhän Hengen antaman uskon ja ymmärryksen varassa Johannes Kastaja sanoikin Jeesukselle: ”Sinäkö tulet minun luokseni? Minunhan pitäisi saada sinulta kaste.” Hän kuitenkin teki Jeesuksen pyynnön mukaisesti, kuultuaan häneltä: ”Näin meidän on tehtävä, jotta täyttäisimme Jumalan vanhurskaan tahdon.” Jeesuksen ainoa päämäärä oli Isän tahdon toteuttaminen. Maallinen rikkaus, ihmisten suosio tai ruumiilliset nautinnot eivät ohjanneet häntä. ”Minun ruokani on se, että täytän lähettäjäni tahdon ja vien hänen työnsä päätökseen.” (Joh. 4:34)

Jeesuksen merkitys Jumalan valtakunnan toteutumisessa on maailman luomisesta alkaen ollut ratkaiseva. ”Mikään, mikä on syntynyt, ei ole syntynyt ilman häntä.” (Joh. 1:2) Läpi aikojen viimeiseen tuomioon ja ikuisuuteen asti hän on korvaamaton meille ihmisille, sillä mikään kadotustuomio ei kohtaa niitä, jotka ovat Kristuksessa Jeesuksessa. (Room. 8:3) Jumala tiesi ihmisen luodessaan, että tämä lähtee omille teilleen ja luopuu vapaudesta olla Jumalan lapsi. Paha ja kuolema saivat otteen hänestä. ”Kenen voittama ihmisen on, sen orja hän on.” (2. Piet. 2:19) Koko ihmiskunta on umpikujassa. ”Synninen olin jo syntyessäni, synnin alaiseksi olen siinnyt äitini kohtuun.” (Ps. 51:7) Ilman Jumalan armahtavaisuutta ja halua avata meille paluutie takaisin yhteyteensä edessämme olisi ikuinen ero hänestä ja tulevaisuus vailla toivoa: ”Ei ole muuta kuin kauhea tuomion odotus.” (Hepr. 10:27)

”Autuas vaihtokauppa” antaa toisenlaiset tulevaisuuden näköalat. Syntiinlankeemuksen jälkeen Jumala antoi ensimmäisten ihmisten kuullen lupauksen Vapahtajasta, vaimon jälkeläisestä, joka voittaa pahan ja kuoleman. Meillä on mahdollisuus turvautua uskossa hänen anteeksiantavaan rakkauteensa, syntien anteeksiantoon ja iankaikkiseen elämään,

sillä ”jokainen, joka huutaa avukseen Herran nimeä, pelastuu.” (Joel 3:5).

Taitekohdan Jumalan pelastustekojen pitkässä ketjussa muodosti Jeesuksen syntyminen. Odottamisen aika, vanhan liiton aika, oli päättymässä. Johannes Kastaja oli viimeinen tuon aikakauden julistajista ja sai olla todistamassa uuden aikakauden, uuden liiton, alkamista. Vaikka vanhan liiton aikana Vapahtajasta tiedettiin paljon vähemmän kuin nyt, niin esimerkiksi profeetta Jesaja, satoja vuosia ennen Jeesuksen tuloa, ennusti hänestä näin: ”Hän kantoi meidän kipumme, otti taakakseen meidän sairautemme. Omista teoistaan me uskoimme hänen kärsivän rangaistusta, luulimme Jumalan häntä niistä lyövän ja kurittavan, vaikka meidän rikkomuksemme olivat hänet lävistäneet ja meidän pahat tekomme hänet ruhjoneet. Hän kärsi rangaistuksen, jotta meillä olisi rauha, hänen haavojensa hinnalla me olemme parantuneet.” (Jes. 53:4,5). Profetaan sanat toteutuivat ja uusi liitto alkoi, kun Jeesus oli kuolemallaan sovittanut kaikkien ihmisten syntivelat ja ylösnousemuksellaan todistanut voittonsa. Näin toteutui Jumalan oikeudenmukainen vaatimus: ihmisen on vastattava syntiveloitaa. Tämä vaatimus täyttyi, kun Jeesus, Jumala ja ihminen samassa persoonassa, kärsi ihmisten syntien rangaistuksen. Hän ”ei pitänyt kiinni oikeudestaan olla Jumalan vertainen vaan luopui omastaan. Hän otti orjan muodon ja tuli ihmisten kaltaiseksi. Hän eli ihmisenä ihmisten joukossa, hän alensi itsensä ja oli kuuliaisen kuolemaan asti, ristinkuolemaan asti.” (Fil. 2:9) ”Jumala itse teki Kristuksessa sovinnon maailman kanssa eikä lukenut ihmisille viaksi heidän rikkomuksiaan; meille hän uskoi sovituksen sanan.” (2. Kor. 5:19).

Ottaessaan kasteen Johannekselta, Jeesus osoitti kouriintuntuvalla tavalla, että hän on luvattu Vapahtaja. Synnitön kas-

tettiin sillä, mikä oli meitä syntisiä varten. Johanneshan julisti parannuksen välttämättömyyttä ja kastetta hän käytti Vapahtajan kautta saatavan syntien anteeksianton julistamiseksi. Ennen Jeesuksen aikaa eläneillä on sama Vapahtaja kuin hänen aikalaisillaan ja hänen jälkeensä tulevilla. Samoin kaikilla Jumalan lapsilla on yhteinen taivaankoti kirkkaudessa.

Johannes Kastaja ei saanut Jeesukselta kastetta, vaikka otti sen puheeksi. Hän oli kuitenkin pelastettu. (Luuk. 7:24–35). Meistä monet on kastettu Jeesuksen asettamalla kasteella. Hän korosti uskon tärkeyttä. Pelkkä ulkonainen teko ei pelasta vaan uskossa vastaan otettu sana. Kunpa jokainen kastettu ymmärtäisi ja uskoisi saamansa lahjan suuruuden! ”Tiedätte hän, että meidät kaikki Kristukseen Jeesukseen kastetut on kastettu hänen kuolemaansa. Näin meidät kasteessa annettiin kuolemaan ja haudattiin yhdessä hänen kanssaan, jotta mekin alkaisimme elää uutta elämää, niin kuin Kristus Isän kirkkauden voimalla herätettiin kuolleista. Jos kerran yhtäläinen kuolema on liittänyt meidät yhteen hänen kanssaan, me myös nousemme kuolleista niin kuin hän.” (Room. 6:2,5) •

Antti Herkkola
Rovasti, Tampere

Jeesus ilmaisee jumalallisen voimansa

JOH. 2:1–11

2. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 20.1.

Veden muuttaminen viiniksi on Jeesuksen ihmeteoista tunnetuimpia. Mikä oli tämän ihmeen merkitys? Kertooko tämä Jeesuksen ensimmäinen ihmeteko Jeesuksen tehtävästä ja sanomasta jotain erityistä? Galilean Kaanaassa vietettiin häitä. Jeesus opetuslapsineen oli mukana juhlassa. Jeesuksen äiti oli myös paikalla, mahdollisesti järjestelyvastuussa.

Hääjuhlien onnistuminen oli erityisesti Marian sydämellä. Jeesuksen äiti näet tulee ilmoittamaan tarjoiluun liittyvästä ongelmasta; viinin loppumisesta kesken. Juutalaisia häitä ei yksinkertaisesti voi viettää ilman viiniä. Tarjoiluiden loppuminen kesken kaiken olisi häpeällinen asia ja jättäisi ikävän maineen myös hääparin yhteiselle elämälle. Maria ilmaisee viinin loppumisen ja tämä vihjaus pitää sisällään pyynnön korjata tilanne. Jeesus ei kuitenkaan näytä kiirehtivän pyynnön toteuttamisessa. Jeesuksen vastaus äidilleen vaikuttaa tyylyltä, vaikka sitä ei ole sellaiseksi tarkoitettu: ”Anna minun olla, nainen. Minun aikani ei ole vielä tullut.” Miten tämä tulisi ymmärtää?

Jeesus oli haluton noudattamaan ihmisten ja tässä tapauksessa äitinsä kiirehtimistä. Jumalan tahto ohjasi Jeesuksen elämää ja toteutuisi Jumalan suunnitelman mukaisesti. Lopullisesti tämä Jumalan määräaika eli ”hetki”, *kairos*, toteutui varsinaisesti silloin, kun erityisesti Jeesusta koskevat kirjoitukset ”täytyivät” Jeesuksen kuolemassa ja ylösnousemuksessa. Marialle ja Jeesuksen veljillä sopi ”mikä aika hyvänsä”, sillä he toimivat omien toiveidensa mukaan, mutta Jeesuksen elämä ja toiminta tapahtui Jumalan aikataulussa (**Jukka Thurén**).

Lopulta Jeesus toimii. Hän käskää täyttää kuusi kivistä vesiastiaa vedellä. Pitojen valvoja maistaa näihin astioihin kaadetun vettä, havaiten veden muuttuneen viiniksi. Astioiden tilavuus oli noin 400–600 litraa. Jeesuksen ihme oli siis merkittävä. Myös se, että viini oli ensiluokkaista korostaa ihmeen vaikuttavuutta. Jeesus teki lukuisia ihmetekoja ja niiden tarkoituksena oli tuoda esille Jeesuksen jumalallinen voima. Eri ihmeet tuovat esille erilaisia puolia Jeesuksen olemuksesta ja jotakin hänen ”Minä olen” väitteistään. Thurén muistuttaakin, että esimerkiksi ruokkimisihme osoittaa, että Jeesus on elämän

leipä, sokean parantaminen julistaa, että Jeesus on maailman valo, Lasaruksen herättäminen puolestaan, että hän on ylösnousemus ja elämä. Veden muuttaminen viemiseksi vie ajatukset välittömästi Jeesuksen opetukseen viinipuusta. Jeesus on todellinen viinipuu. ”Minä olen tosi viinipuu, ja Isäni on viinitarhuri.” (Joh. 15:1)

Tämän lisäksi Vanhassa testamentissa viini liitetään Juudasta nousevaan hallitsijaan. ”Viiniköynnökseen hän sitoo aasinsa, jaloön köynnökseen aasinsa varsan. Hän pesee viinissä vaatteensa, rypäleiden veressä pukunsa. Hänen silmissään on viinin hehku, hänen hampaissaan maidon valkeus.” (1. Moos. 49:11–12)

Päivän evankeliumista voimme nostaa siis esille kolme ajatusta. Ensinnäkin, Jeesus kunnioitti hääjuhlaa läsnäolollaan. Avioliitto on Jumalan hyvä säätämys. Se, että Jeesus oli mukana ihmisten arjessa ja elämässä kertoo hänen ihmisyydestään, mutta myös avioliiton pyhydestä. Toiseksi, Jeesus toimi Isän tahdon mukaan, hänen aikataulussaan. Varsinainen pelastushistorian täyttymys toteutui ennen kaikkea Jeesuksen sovituskuolemassa ja ylösnousemuksessa. Jeesuksella ei ollut kiire, sillä kaikessa hän noudatti Isän aikataulua. Kaikki tapahtui Isän suunnitelman ja aikataulun mukaan. Pelastushistoria eteni Jumalan käsikirjoituksen mukaan. Kolmanneksi, tällä ensimmäisellä ihmeteollaan Jeesus osoitti olevansa maailmankaikkeuden hallitsija ja kykenevä toimimaan omiensa parhaaksi. Samalla Jeesuksen viittaus (uuteen ja aiempaa parempaan) viiniin vahvasti Herramme opetusta uudesta pelastuksen aikakaudesta, joka toteutuisi Jeesuksen kautta ja hänessä. Jeesus on Juudasta nouseva hallitsija, jonka kautta Jumalan valtakunta oli koitannut. Hänen omansa ovat myös osallisia tästä valtakunnasta. ”Minä olen viinipuu, te olette oksat.” (Joh. 15:5)

Rukous: Pyhä Kolmiyhteinen Jumala,

rakas taivaallinen Isämme, kiitämme sinua siitä, että sinä olet ilmaissut Jumalallisen kirkkautesi Jeesuksessa Kristuksessa. Sinä olet sovittanut syntimme ja ottanut pois rikoksemme Poikasi uhrin kautta. Sinä Herra olet kaikkivaltias Jumala, jolla on valta toimia omiesi parhaaksi katsomallasi tavalla ja aikataululla. Samalla tavoin kuin apostolit saivat uskoa sinuun, niin pyydämme, että saisimme vahvistua uskossamme tänään. Sillä yksin sinussa ja sinun kautta meillä on pääsy iankaikkisiin hääjuhliin. ●

Taito Heikkilä

Jumalalle kukaan ei ole vieras

5. MOOS. 10:17–21

3. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 27.1.

Raamatunlukija huomaa varsin nopeasti, ettei Iso Kirja anna kunniaa ihmiselle. Jo Raamatun ensimmäisen kirjan kolmannessa luvussa kuvataan ihmisen lankeemus ja kapina Luojaansa vastaan. Ikävä loppu lupaavalle alulle. Kaunis ja hyvä luomakunta joutuu synnin tähden kirouksen alaiseksi. Synti ilmenee edelleenkin tottelemattomuutena Jumalaa kohtaan ja ihmisen taipumuksessa asettaa omat tarpeensa muiden edelle. Heimomme, lähipiirimme ja kansamme edun ajamisen johtaa helposti heikommassa asemassa olevien avuntarpeen ohittamiseen. Kansan keskuudessa elävät muukalaiset joutuivat usein elämäänsä muiden avun tarpeen varassa. Raamatuntekstimme muistuttaa, että Jumala toimii kuitenkin toisin. Hän ei katso henkilöön, vaan hän kutsuu luokseen ihmisiä kaikista kansoista ja heimoista. Tämä on asia, jota myös israelilaisten tuli kuulla ja pitää mielessä. Se on tämän sunnuntain teemana.

Vanhan testamentin lukukappaleemme vie meidät Siinain erämaahan. Herra on johdattanut kansaansa Egyptistä koh-ti luvattua maata. Kansan olemassaolo on

ollut - ja on edelleen - täysin riippuvainen siitä, mitä Jumala on pelastushistoriansa tehnyt. Siksi päivän lukukappaleemme on ajankohtainen myös meille. Jos Jumala ei olisi vapauttanut kansaansa Egyptin orjuudesta, niin se olisi tuhoutunut sinne. Jos Jumala ei olisi säästänyt kansaansa, niin se olisi hajonnut ja haajaantunut ja kadonnut jäljettömiin. Sama koskee kristittyjä. Mikäli Jumala ei pelasta meitä synnin orjuudesta ja paholaisen vallasta, niin olemme tuhon omat.” Kiittäkää iloiten Isää, joka on tehnyt teidät kelvollisiksi saamaan pyhille kuuluvan perintöosan valtakunnasta. Hän on pelastanut meidät pimeyden vallasta ja siirtänyt meidät rakkaan Poikansa valtakuntaan, hänen, joka on meidän lunastuksemme, syntiemme anteeksianto.” (Kol. 1:12–14)

Päivän teksti muistuttaa meitä kolmesta asiasta. Ensinnäkin, on olemassa vain yksi Jumala, jota tulee palvella. ”Pelätkää Herraa, Jumalaanne, palvelkaa häntä, pysykää hänelle uskollisina ja vannokaa valanne hänen nimeensä!” (j.20) Tätä asiaa ei voi painottaa liikaa. Se mihin luottamuksemme laitamme on meidän jumalamme. On tärkeää muistuttaa meille, että meidän tulee palvella.

Toiseksi, lukukappaleemme muistuttaa meitä siitä, millä tavoin ihmiset toimivat yhteisössään. Se, että Mooseksen laki pitää sisällään niin valtavasti säädöksiä ja ohjeita, kuin myös säädöksiä rikokista ja rangaistuksista, kertoo siitä, että nämä ohjeet olivat välttämättömiä. Mooseksen laki kertoo osaltaan siitä, miten langenneet ihmiset yleensäkin toimivat. Ihminen ei ole pohjimmiltaan hyvä, vaan taipumus pahaan on vahvana meissä. Kansa ei toimi pyyteettömästi, niin siksi täytyy muistuttaa myös erikseen myös lähimmäisten auttamisesta. Mooseksen kirjoissa kerrotaan tarkemmin, kuinka lähimmäisten rakastaminen toteutuisi

vähäosaisten ja muukalaisten osalta. (5. Moos. 24:17–22). Perusteluna on se, että kansa on itse ollut muukalaisena ja orjana, ahdistettuna ja alistettuna Egyptissä. Tärkeää on muistaa, mistä Jumala on heidät pelastanut. Vähäosaisista huolehtimalla tämä pysyisi myös mielessä.

Kolmanneksi, Vanhan testamentin lukukappaleemme muistuttaa siitä, että Jumala on pyhä ja vanhurskas. Hän ei toimi niin kuin ihminen. Tämä on tärkeä löhdun näkökulma sorretulle, muukalaiselle ja laiminlyödyille ihmisille. Ihmisiin petyt varmasti ennen pitkää. Sen sijaan Jumala toimii vanhurskaasti. Jos meille ihmisille on vaikeaa toimia puolueettomasti, niin Jumala on puolueeton. Jos lahjonta ja korruptio on vaarana romahduttaa yhteiskunnan järjestyksen, niin Jumalaa ei voi kukaan lahjoa. Leskien ja orpojen oikeudet eivät taida toteutua täydellisesti missään yhteiskunnassa, mutta Jumala ajaa kiivaasti leskien ja orpojen asiaa. Muukalaisista huolehtiminen ja heidän rakastamisensa voi olla vaikeaa, mutta Jumala ei katso henkilöön. Tässä kohden Jumala katsoo tarpeelliseksi muistuttaa kansaa siitä, ettei se ryhtyisi ylimieliseksi ja halveksisi keskuudessaan olevia muukalaisia. Kansaa tuli muistuttaa siitä, että se on itsekin ollut aikanaan muukalaisena Egyptin orjuudessa. Jumalasta kerrotaan: ”Hän rakastaa muukalaista ja ruokkii ja vaatettaa hänet.” (j.18). Raamatunkohtamme muistuttaa myös siitä, että yksin Jumalalle kuuluu kunnia: ”Ylistäkää häntä, hän on teidän Jumalanne. Hän teki teidän hyväksenne ne suuret ja pelottavat teot, jotka olette omin silmin nähneet” (j.21).

Jos ihmiskunnan ongelma yhteinen, nimittäin synti ja ihmisen luontainen taipumus pahaan, niin myös ratkaisu on yhteinen, nimittäin Jeesuksen Kristuksen kallisuhriveri, kaikkien edestä vuodatettu. Jumalan suuri ja väkevä pelastusteko,

josta Egyptin orjuudesta vapautuminen myös opetti, toteutui varsinaisesti ja lopullisesti Jeesuksen sovituskouluksessa ristillä. Sillä silloin voitettiin synty, kuolema ja Perkele. Sovitus - se on voimallisen Jumalan teko ihmisten hyväksi. Jumalan voima näkyy vahvimmin pahan vallan kukistumisena ja käärmeen pään murskaamisena. Tämä pelastus on yksin armosta ja yksin uskon kautta kaikille kansoille lahjaksi tarjottu. Tätä samaa sanomaa julistaa myös epistolatekstimme: ”Minä en häpeä evankeliumia, sillä se on Jumalan voima ja se tuo pelastuksen kaikille, jotka sen uskovat, ensin juutalaisille, sitten myös kreikkalaisille. Siinä Jumalan vanhurskaus ilmestyy uskosta uskoon. Onhan kirjoitettu: ”Uskosta vanhurskas saa elää.” (Room. 1:16–17) ●

Taito Heikkilä

Kristus, Jumalan kirkkauden säteily

JOH. 1:14–18

KYNTTILÄNPÄIVÄ 3.2.

Kynttilänpäivä on valon juhla. Tämä juhla sopii hyvin tänne pimeään pohjolaan. Valo on hyvin tärkeä meille suomalaisille. Talviaikaan koristamme pihamme ja kotimme erilaisilla valoilla. Laulummekin kertovat valosta. Radiot soittavat Valon pisaroita ja Valoja pimeyksien reunoilla. Valo on hyvin vahva sana ja metafora. Nekin, jotka kokevat Jumalan vieraaksi tai kaukaiseksi, uskovat valoon. Valo tarkoittaa hyvyyttä, lämpöä ja toivoa.

Kynttilänpäivänä sopii julistaa: Jumala on valo! Valon kautta voimme pohtia, millainen Jumala on. Jumala on niin kirkas valo, etteivät silmämme kestä sitä katsoa. Ihmisymmärryksemme käsittää Jumalan käsittämättömyyden. Jumala on niin suuri, että olisi jumalanpilkkaa kutsua häntä suureksi! Helposti käsityksemme Jumalasta venähtääkin äärettömiin mittoihin

ja johonkin valovuosien takaisiin mysteereihin. Eikö valo voi kuitenkin muistuttaa meitä: niin kuin valo on täällä ja kaikkialla, niin Jumalakin on. Jumala on kuin aurinko. Hänen kasvonsa vilahtavat päivän kauneudessa, valon kimmellyksessä, hellyydessä ja ilossa. Hyvyys, kauneus ja valo todistavat hyvästä Jumalasta.

Kynttilänpäivä on Jeesuksen juhla. Eriytyisesti evankelista Johannes todistaa, että Jeesus oli maailman valo. Tämäkin valo jää helposti näkymättömiin, aikakausien taakse. Tai sitten tämä valo käsitetään vieraaksi valoksi, uskovaisten tai juutalaisten valoksi, joka ei kuulu meille. Kenties Jeesuksen valo tulkitaan moraaliseksi esikuvaksi. Raamatun todistus on kuitenkin jotain paljon suurempaa ja ihmeellisempää: Jeesus on ikuinen valo, joka on annettu kaikille kansoille. Juuri tämä on kynttilänpäivän sanoma. Temppelein vanha Simeon näkee, kuinka Jeesus tuo Jumalan uuden liiton maan päälle. Tästä armoliitosta mekin saamme olla osalliset. Johannesta voi pitää varsin rohkeana, sillä hän kutsuu ihmisjärkeä ja juutalaista lakia vastaan Jeesusta Jumalaksi. Jumala on kolmiyhteinen. Siksi Raamatussa sanotaankin, että kaikki on luotu Jeesuksen kautta ja Jeesusta varten. Jeesuksen erityisasemasta ja Jumaluudesta todistaa hänen ylösnousemuksensa. Kuoleman pimeys ei saanut Jeesusta valtaansa. Päinvastoin Jeesus laskeutui alas tuonelaan ja toi valonsa synkkyöden keskelle. Tässä on toivon sana meillekin. Mikään vaikeus ei ole Jumalalle ylitsepääsemätön. Sellaista pimeyttä ei olekaan, mitä Jumala ei voisi valaista armonsa valolla.

Jeesus juuri opettaa meitä tuntemaan Jumalan. Jeesusta kuvataan hyvä ja armollisena ihmisenä. Hän on viisas ja tulinenkin, mutta ennen kaikkea nöyrä palvelija. Jeesusta katsellessa heikkous, vaatimattomuus ja köyhyys näyttäytyvät uudessa valossa. Jeesuksessa Jumala tulee lähelle, ai-

na sydämeen asti. Jumala on itse syntynyt ihmiseksi, yhdeksi meistä. Me emme siis ole hänelle vieraita tai outoja. Jeesus opetti kutsumaan Jumalaa Isäksi. Osaan minäkin pohtia tähtien välisiä etäisyyksiä, ja mahdollottoman suuria galakseja käsittämättömän suuressa avaruudessa. Helposti ihmettelen, kenelle minä pieni ihminen tässä nyt soperran iltarukoustani kipeästä selästäni tai ihmissuhdesolmuistani. Meidän uskomme vastaus on ihmeellinen juuri siksi koska se on arkinen ja maanläheinen: galaksien Herra on sinun ja minun isäni. Jumala ei ole äärettömyys tai epämääräinen voima. Hän on persoona, ihan niin kuin Jeesus tai kuka tahansa meistä. Siksi rukous. Siksi laulamme kynttilänpäivän virttä: ”Kristus, valo maailman, hän, ei kukaan toinen. Pimeyteen syntyi hän, syntyi veljeksemme. Jos me hänet tunnemme, tunnemme myös Isämme.”

Niin mielelläni kuin näenkin yhteyksiä maallisen musiikin ja evankeliumin välillä, on totuuden nimissä nähtävä myös ero. Lyriikka on toki monitulkintaista ja on varottava tekemästä liian suoraviivaisia tulkintoja, mutta näyttää siltä, että monet laulumme vanhurskauttavat ihmisen ilman Kristusta. Esimerkiksi **Apulannan** kappale sanoittaa näin: ”Sul on sisällä valtameren kokoinen voima / jonka sä voit oppaaksesi valjastaa”. Vanhurskaudesta laulut eivät puhu, mutta sanoma on kenties se, että ihminen, sinä, olet sellaiseenaan hyvä. Tällöin mikä tahansa ”oma” on oikeaa ja hyvää ja tarpeellista ja ainoa väärä on toisten ihmisten ilkeys sekä teeskentely. Surukseni olen huomannut, että kansankirkkomme evankeliumi kaventuu myös ajanhengen mukaiseksi toteamukseksi: ”Jumala rakastaa sinua juuri sellaisena kuin olet.” Hienoa, jos muistamme Jumalan antavan valonsa niin hyvälle kuin paholle, mutta minusa ainakin on niin paljon pimeyttä, että tarvitsen ulkopuoli-

sen pelastajan.

Toisaalta kuka tahansa ihminen, sinä ja minä, voi olla maailman valo. Jeesushan sanoo omilleen aivan suoraan: ”te olette maailman valo”. Kynttilänpäivän toinen teksti taas kutsuu kristittyjä valon lapsiksi. Siksi **Juha Tapiokin** on täysin oikeassa, kun hän laulaa meille: ”anna minun nähdä kuinka valosi loistaa”. Kristityn elämä ei toteudu valokeilassa. Toisaalta meidän tulee elää valossa ja olla valoja, jotka levittävät valoa myös ympärilleen. Tämä valo ei ole omaa valoani. En ole saanut sitä syntymästäni, en kasvatuksen, koulutuksen tai omien ponnistelujeni avulla. Jos minulla olisi vain oma valoni, joutuisin pian epätoivoon. Usein tulee vastaan tilanteita, jossa huomaan eksyneeni pimeään. Silloin saan pyytää elämäni valoa Jumalalta. Kynttilänpäivän ilosanoma on se, että tuota valoa, Jumalan apua ja armoa, riittää kaikille kansoille ja ihmisille kaikkina maailman päivinä. ●

Timi Korhonen
Pastori, Mäntsälä

Kahdenlainen kylvö

MATT. 13:24–30

5. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA 10.2.

Osa Jeesuksen vertauksista päättyy lyhyeen sovellutukseen. Joissakin vertauksissa erityistä sovellutusta ei ole lainkaan. Kylväjävertaus, sekä samaan aihepiiriin liittyvä vertaus viljasta ja rikkaviljasta ovat poikkeuksellisia siksi, että Jeesus selittää niiden merkitystä seikkaperäisesti. Jeesus esittää vertauksen, mutta varsinainen selitys sille annetaan tässä vain opetuslapsille, muiden kuulijoiden poistuttua paikalta jakeissa 36–43.

Vertauksen asetelma on Vanhan testamentin tuntevalle tuttu. Vertaus puhuu Jumalan valtakunnasta. ”Taivasten valtakunta” on kiertoilmaus tästä, jota hurskaat juutalaiset käyttivät halutessaan

välttää Jumalan nimen turhaan sanomisen. VT:ssa opetus Jumalasta hallitsijana on keskeinen. Jumala on oman kansansa, mutta myös koko maailman hallitsija. Vertauksen mies kylvää peltoonsa hyvää siementä. Kylvä tapahtuu päivällä, julkisesti ja salailematta. Yön tultua hänen vihamiehensä pyrkii tuhoamaan sadon kylvämällä peltoon rikkaviljaa. Se, että vihamies tekee työnsä yöllä vahvistaa edelleen tämän pahoja aikeita. Mies on Ihmisen Poika, Jeesus itse (j.37). Jeesuksen julistuksen ja toiminnan tarkoitus oli kasvattaa Jumalan valtakuntaa. Opetus Jumalan valtakunnan koittamisesta Jeesuksen kautta oli hänen opetuksensa ydinsisältöä. Jeesus on tie Jumalan valtakuntaan. Jeesuksen julistama evankeliumi kasvattaa Jumalan valtakuntaa ja Perkele (j.37) kreikkaksi *diabolos* nousee sitä vastustamaan. Perkele toimii ovelasti käyttäen kaikkia keinoja päämääriensä saavuttamiseen. Hän esiintyy jopa valkeuden enkelinä ja Jeesusta kiusatessaan hän vetosi ja vääristeli Raamattua saadakseen tämän lankeamaan. Vaikka vertauksen ydin ei ole paholaisen toimintatapojen yksityiskohteisessa kuvauksessa, niin se muistuttaa pysyvistä ja syvästä kahtiajaosta. On olemassa Jumala ja saatana. On olemassa Jumalan valtakunta ja pimeyden valtakunta. On olemassa Jumalan omat, ja ne, jotka ovat pimeyden valtakunnan jäseniä. Kolmatta vaihtoehtoa ei vertaus anna, eikä sellaista Raamattu tunne.

Pellossa kasvaa siis sekä viljaa, että paholaisen kylvämää rikkaviljaa. Myrkylliset rikkaviljan siemenet tuli erotella hyvästä viljasta ennen jauhamista. Muuten sato olisi pilalla. Erottelu oli tarpeen, ja sen tekeminen kuuluu Jumalalle. Miehen palvelijat eli enkelit (j.41) esittävät huolensa isännälle. Miten rikkaviljan suhteen tulisi toimia? Tulisiko se kitkeä pois saman tien? Pellon omistaja kehottaa kärsivällisyyteen. Erottelu tulisi kyllä tapahtumaan, mutta ei vie-

lä. Isäntä kantaa huolta varsinaisen viljan säilymisestä. Siksi erottelu tapahtuisi vasta sadon kypsyttyä. Tähän oli kaksi syytä. Ensimmäkin rikkaviljaa on vaikea erottaa varsinaisesta viljasta ennen kuin se olisi kasvanut täyteen mittaansa. Toiseksi, kasvien juuret olivat kietoutuneet toisiinsa ja kitkeminen olisi vahingoittanut myös varsinaista viljaa. Siksi erottelu säästetään elonkorjuuseen. Elonkorjuu viittaa viimeiseen tuomioon, jossa erotellaan toisistaan Jumalan valtakunnan jäsenet ja ne, jotka siihen eivät kuulu. Rikkavilja poltetaan, vilja korjataan aittoihin. Jeesuksen selitys vertaukseen huipentuu pimeyden töiden katoamiseen ja häviöön. ”Mutta Jumalan omat loistavat Isänsä valtakunnassa niin kuin aurinko.” (j.43).

Rukous: Pyhä Kolmiyhteinen Jumala. Sinä lähetit Poikasi julistamaan valtakuntasi tuloa. Olet tehnyt meistä kasteessa sen kansalaisia. Rohkaise meitä elämään tässä ajassa uskollisena sinulle. Muistuta meitä siitä, että yksin armosta olemme otettu valtakuntasi jäseniksi. Yksin uskosta meidät vanhurskautetaan. Yksin sinussa meillä on syntien sovitus ja iankaikkinen elämä. Kutsu meitä kääntymään luoksesi, jos etäännyimme sinusta. Rukoilemme, että valtakuntasi saisi levitä ja että kokoaisit suuren joukon ihmisiä taivaallisiin aittoihisi. Anna meille kärsivällisyyttä elää tässä ajassa sinun todistajinasi ja sinun valtakuntasi jäsenenä, kunnes otat meidät luoksesi kirkkauden valtakuntaan. Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden. ●

Taito Heikkilä

Ansaitsematon armo

MATT. 20:1–16

SEPTUAGESIMA 3. SUNNUNTAI ENNEN PAASTONAIKAA 17.2.

Ennen kuin Jeesus kertoi vertauksen isännästä ja viinitarhan työmiehistä, hän oli keskustellut rikkaan miehen kanssa (Matt.

19:16–26). Jeesus oli kehottanut rikkaasta miestä luopumaan kaikesta omaisuudestaan ja seuraamaan Jeesusta. Tämän kuultuaan rikas mies oli lähtenyt pois murheellisena. Keskustelun jälkeen Jeesus sanoi opetuslapsilleen, että rikkaan on vaikea päästä Jumalan valtakuntaan. Opetuslapset menivät vielä enemmän hämmennyksiin, kun Jeesus sanoi kameilin menevän helpommin neulansilmästä kuin rikas Jumalan valtakuntaan.

Tämän jälkeen oli Pietari keskustellut Jeesuksen kanssa (Matt. 19:27–30). Pietari näytti ajattelevan, että jos rikkaudesta ei olisi apua, niin olisiko sitten köyhydestä. Pietari oli toisten opetuslasten tavoin luopunut kaikesta ja lähtenyt seuraamaan Jeesusta. Opetuslapsille Jeesus lupaa paljon, mutta sanoo silti monien ensimmäisten tulevan viimeisiksi ja monien viimeisten ensimmäisiksi.

Tässä yhteydessä Jeesus kertoo tekstinäimme olevan vertauksen. Sitä voidaan pitää Matt. 19:30 selityksenä. Tämä yhteys jää helposti huomaamatta, koska vertaus aloittaa Raamatussa uuden luvun. Yhteyden havaitsemista vaikeuttaa myös se, että KR-92 jättää kääntämättä Matt. 20:1 olevan perustelua, selitystä ja seurasta ilmaisevan kausaalisen konjunktion *gar*.

Mitä Jeesus tahtoo vertauksen avulla sanoa? **Lutherin** mukaan tätä vertausta selitettäessä ei pidä keskittyä sen yksityiskohtiin, vaan huomio on kiinnitettävä pääasiaan eli siihen, mihin viinitarhan isäntä pyrkii ja mitä hän tahtoo. Vertaus ei puhu viimeisestä tuomiosta, vaikka siinä puhutaan palkasta ja palkanmaksusta. Vertauksella Jeesus haluaa kertoa, että tavastan valtakunta on armon valtakunta.

Jeesuksen kuulijat olivat varmasti nähneet erilaisia viinitarhan isäntiä, mutta samanlaista isäntää kuin vertauksessa on, he eivät olleet nähneet. Vertauksen isäntä toimii normaalista käytännöstä poikkeavalla tavalla, kun tulee palkanmaksun

aika. Hän kutsuu kaikki työntekijät paikalle, mutta palkan suuruus ja maksujärjestys on kaikille suuri yllätys. Hän aloittaa viimeisistä ja maksaa heille saman palkan kuin niille, jotka olivat olleet viinitarhassa töissä ja ”kantaneet päivän kuorman ja helteen”.

Ensimmäiseksi tulleet nostavat isännän toiminnasta metelin. He vetoavat työnsä määrään ja työolosuhteisiin. Toiset saivat jopa kaksitoistakertaisen palkan heihin verrattuna. He nurisivat kateudesta. Kuulostaako tutulta? Samanlainen oli tuhlaajapojan vanhempi veli (Luuk. 15:28–30). Samanlainen ääni kuului Sakkeuksen kodin ympärillä (Luuk. 19:7) ja fariseus-Simonin kotona (Luuk. 7:39). Koko päivän viinitarhassa työskennelleet sanoivat: ”Sinä annat heille saman kuin meille” (”Sinä teit heidät meidän vertaisiksemme” KR-33/38). Isännän silmissä heidän koko päivän kestäneellä vaivannäöllä ei ollut merkitystä. Yhä tänään tämä aiheuttaa nurinaa.

Viinitarhan isäntä vastaa metelin nostaneille työntekijöille: En tee teille vääryyttä. Olimmehan sopineet denaarista. Ottakaa omanne ja menkää. Katsotteko karsaasti sitä, että minä olen hyvä? Huomaamme siis, että isännän maksun perusteena ei sittenkään ollut työ vaan hyvyys. Kaikki saivat armopalkan. Jumala pitää lupauksensa ja pysyy sopimuksessaan. Näin Jumala haluaa, että me hänestä ajattelemmekin. Tässä ylistetään isännän laupeutta. Nurisevat työntekijät eivät sitä kateudessaan nähneet.

Tekstimme siis sisältää nuhteen niille, jotka omahyväisiä ja katkeria Jumalan hyvydestä toisia kohtaan, mutta se sisältää myös lohdutuksen kaikille, jotka ovat epätoivoisia. Jumalan hyvyys on ”täysin samanlainen korkeita ja alhaisia, ensimmäisiä ja viimeisiä, pyhiä ja syntisiä kohtaan” (Luther). Saamme palata joka hetki Jumalan luokse. Me tiedämme, että hän on hy-

vä ja antaa syntimme anteeksi. Kun Jumala sanoo ensimmäisten olevan viimeisiä, ”hän riistää sinulta kaiken ylvästelyn, kieltäen sinua korottautumasta ainoankaan porton yläpuolelle, olit sitten vaikka Aabrahamin, Daavidin, Pietarin tai Paavalin vertainen; mutta sanomalla, että ’viimeinen on oleva ensimmäinen’, hän estää kaiken epätoivosi, kieltäen sinua alentumasta ainoankaan pyhän alapuolelle, olit sitten vaikka Pilatus, Herodes, Sodoma ja Gomorra” (Luther).

Näemme siis, että Jumalan sana lyö maahan kaikki sellaiset yritykset, joilla halutaan päästä omilla ansioilla taivaaseen. Jumalan sana tekee kaikki yhdenvertaisiksi. Kaikki ovat syntisiä ja kaikki tarvitsevat Kristusta. Pelastuksemme on alusta loppuun armoa. Ansiomieli on ristiriidassa hyvän Jumalan rakkauden kanssa. Kun oma elämä ja teot katsotaan riittäväksi pelastukseen, Kristus syrjäytetään. Siksi meille toistetaan useaan kertaan: pelastus on uskon kautta ilman lain tekoja. ”Katsomme siis, että ihminen tulee vanhurskaaksi, kun hän uskoo, ilman lain vaatimia tekoja” (Room. 3:28). Ja edelleen: ”Armosta Jumala on teidät pelastanut antamalla teille uskon. Pelastus ei ole lähtöisin teistä, vaan se on Jumalan lahja. Se ei perustu tekoihin, jottei kukaan voisi ylpeillä” (Ef. 2:8–9). ●

Juha Huotari
TM

Jumalan sanan kylvö

LUUK. 8:4–15

2. SUNNUNTAI ENNEN

PAASTONAIKAA (SEXAGESIMA) 24.2.

Kylväjävertauksesta opitaan, että on neljänlaista maaperää, jolle siementä kylvetään. Kuitenkin vain yhdenlaisessa maaperässä kylvetty siemen kasvaa niin, että se tuottaa hedelmää. Vertauksessa huomio kiinnittyy enemmän siemeneen ja maape-

rien erilaisuuteen kuin kylväjään. Kylväjä ja siemen ovat koko ajan samoja ja sadon epävarmuustekijät liittyvät maaperään. Vertaus ei kerro mitä maaperää on eniten eikä se ole vertauksen tarkoituksenaan. Vertauksella Jeesus halusi kuvata kuinka ihmiset suhtautuvat Jumalan sanaan ja kuinka kylväjä asennoituu työhönsä.

Joskus siementä kylväessä sitä joutuu tien sivuun tallattavaksi ja lintujen syötäväksi. Maa on kovaksi tallautunut eikä siemen pääse edes itämään. Mitään kasvua ei ole. Ihmisen sydän voi olla kova. Sana kylä kuullaan, mutta sydän on kuin kovaksi tallattua maata. Julistetulla sanalla ei näytä olevan mitään vaikutusta ihmiseen. Tällaisesta sydäimestä on paholaisen helpo heti tulla ja ottaa sana pois, jottei ihminen uskoisi ja pelastuisi.

Toista kuulijaryhmää verrataan kalliolle pudonneisiin siemeniin. Tässä maaperässä siemen nousee oraalle, mutta pian oraat kuivettuvat. Nämä kuulijat innostuvat ja iloitsevat Jumalan sanasta. Heillä saattaa olla paljon tunteita. Sana ei kuitenkaan pääse heillä juurtumaan eikä usko siksi kestä koetusta. Heidän uskonsa perustus on jossakin muualla kuin Kristuksessa, eikä heidän uskonsa voi kestää. Tunteet vaihtuvat ja ajan mittaan haalistuvat. Siksi kalliolla ohuella maalla kasvava oras pian koetuksen helteessä kuivettuu ja korventuu.

Kolmas ryhmä on ohdakkeiden keskelle pudonnut siemen. Näillääkään kuulijoilla sana ei saavuta tarkoitustaan. Usko syntyi ja kasvoi, mutta sydämessä oli myös muuta siementä, joka kasvaessaan tukahdutti uskon. Näille Jeesus on tullut sydämeen vain vierailijaksi, ei Herraksi. He haluavat palvella kahta herraa. Elämän huolet, rikkaus ja nautinto kuluttavat jakautuneen sydämen maaperältä voiman ja usko samuu ennen kuin hedelmä ehtii kypsyä.

Siementä putoaa myös hyvään maahan, jossa se kasvaa ja tuottaa jopa satakertaisen sadon. Kun sana kuullaan ja se

säilyy sydämessä, on seurauksena runsas sato. Pyhä Henki tekee työtään ja sana vaikuttaa. Ei hyvän maan ihmiset ole vaillo koetuksia, mutta he ovat juurtuneita Kristukseen ja hänen sanaansa. Heille Jumalan armon evankeliumi, sana heidän puolestaan kuolleesta ja ylösnousseesta Vapahtajasta, on suurin aarre, jonka voi maan päällä omistaa. Jokaisen päivän saa elää armosta osallisena.

Vertauksen kylväjä ei tutkinut maaperää etukäteen. Hän kylvi runsaasti ja kaikialle. Näin Jumalan valtakunnassa tehdään. Jumalan sanaa julistetaan kaikille, koko maailmalle, sanaa säästelemättä ja maaperää tutkimatta ja etukäteen muok-

kaamatta. Eihän sanan kylväjä edes voi toisen sydämeen nähdä. Jumalan sana on elävä ja voimallinen ja antaa kasvun. Kylväjä tietää olevansa vain ansioton palvelija. Sanaa kylvetään, joku toinen voi kastella, mutta Jumala antaa kasvun (1. Kor.3:5-7). Vertaus kehottaa kulkemaan kylvövakka täynnä ja kylvämään runsaasti. Kylvämättä ei kasva mitään. Niin kauan kuin on uskollisia kylväjiä, on myös toivoa. Kylväjä voi olla varma, ettei hänen työnsä mene hukkaan. Vaikka vastuksia on paljon, epätoivolle ei ole sijaa. Lopputuloksena on voitto. ●

Jukka Huotari
TM

Julkaisijat

Suomen Evankelisuteriläinen
Opiskelija- ja Koululaislähetys ry OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö SROS
Suomen teologinen instituutti ry STI
Suomen evankelisuteriläinen
Kansanlähetys SEKL

Päätoimittaja

Timo Junkkaala
timo.junkkaala@gmail.com
050 545 8446

Toinen päätoimittaja

Timo Eskola
timo.eskola@sti.fi
09 668 9550

Toimitussihteeri

Taito Heikkilä
toimitussihteeri.perusta@gmail.com
041 362 4279

Aineisto-osoitteet

timo.junkkaala@gmail.com
toimitussihteeri.perusta@gmail.com

Ulkoasun suunnittelu ja taitto

Teemu Junkkaala
teemu@gstj.fi

Toimitus 2018

Markus Korri, Santeri Marjokorpi,
Leif Nummela, Topias Tanskanen,
Arno Toivanen, Lauri Vartiainen

Neuvottelukunta 2017–2019

Keijo Rainerma (puheenjohtaja), Juha
Auvinen, Ville Auvinen, Ruth Franzén,
Markku Ihonen, Ilmari Karimies, Jussi
Miettinen, Pekka Mäkipää, Olavi
Peltola, Tapio Puolimatka, Teuvo
V. Riikonen, Niilo Räsänen, Matti
Sartonen, Mauri Tervonen, Lauri
Thurén, Juha Vähäsarja.

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilaspalvelu ja osoitteenmuutokset

perussanoma@jaicom.com
03 4246 5391

Tilauhinnat 2018

Opiskelijatilaus 20 €/vuosi,
kestotilaus 45 €/vuosi, määräaikais-
tilaus 12 kk 48 €/vuosi, irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) x 193 mm (kork.)
250€, 1/2 sivu: vaaka 130 mm x 96,5 mm
140 €, pysty 62,5 mm x 193 mm 140 €,
muut: 0,80 €/pmm, palstaleveys 62,5
mm. Hintoihin lisätään alv. (24%).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi
050 361 4099

Kirjapaino

K-Print

Aikakauslehtien liiton jäsen.

ISSN 0355-7111

Perusta julkaisee mahdollisuuksien
mukaan myös kirjoituksia ja komment-
teja, joita ei ole erikseen pyydetty.

Perusta-lehti painetaan ympäristö-
ystävällisesti.

**Uskon ja ajattelun avuksi
45. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa**